

Sažetak kvalitativnog istraživanja o novim temama za euronovčanice

Ovaj rad ne prikazuje stajališta Europske središnje banke (ESB). Stajališta autora iznesena u njemu nisu nužno stajališta ESB-a.

Sažetak

Eurosustav ima posebnu dužnost sačuvati povjerenje javnosti u euronovčanice, omogućiti njihovu sigurnu i praktičnu uporabu te unaprjeđivati učinkovitost gotovine. Izrada novčanica tehnološki je vrlo složen postupak. Potrebne su godine da bi se novčanice razvile i proizvele. U sklopu redovite aktivnosti razvoja budućih euronovčanica pokrenut je postupak razmatranja novih tema i rješenja za njihov dizajn. On obuhvaća dvije glavne faze: prva je razvoj nove teme¹ i povezanih motiva² a druga razvoj novih rješenja za dizajn utemeljenih na novoj temi. Kao doprinos prvoj fazi Europska središnja banka (ESB) angažirala je Ipsos da provede kvalitativno istraživanje radi stjecanja uvida koji bi pridonijeli određivanju nove teme.

Istraživanje je imalo dva cilja: 1) utvrditi sklonosti javnosti kada je riječ o temi budućih euronovčanica, kako bi se dobio popis tema i s njima povezanih motiva kojima javnost daje prednost i 2) utvrditi zapažanja javnosti kada je riječ o zajedničkim elementima dizajna³ sadašnje serije Europa euronovčanica (serija ES2) te mogućim novim zajedničkim elementima dizajna, također s ciljem stvaranja popisa zajedničkih elemenata dizajna kojima javnost daje prednost.

Istraživanje je provedeno na mreži, i to od prosinca 2021. do ožujka 2022. U njemu su sudjelovale fokusne skupine iz svih 19 država europodručja te Hrvatske i Bugarske. U svakoj su državi osnovane četiri fokusne skupine, što znači da je ukupno bilo 84 skupina odnosno 422 sudionika. Skupine su bile podijeljene po dobnim kategorijama (16 – 25, 26 – 40, 41 – 60, 61+) i sastavljene tako da budu reprezentativne za stanovništvo pojedine države na temelju drugih ključnih sociodemografskih varijabli i varijabli zasnovanih na osobnim stajalištima, uključujući rod, stupanj obrazovanja, državu rođenja, stajalište prema EU-u i učestalost uporabe novčanica. Pripadnici skupina međusobno su komunicirali na glavnim jezicima država sudionica.

Cilj je kvalitativnog istraživanja utvrditi i istražiti različita gledišta i pitanja povezana s predmetom istraživanja, pod pretpostavkom da gledišta i pitanja koja su iznijeli sudionici odražavaju gledišta i pitanja šireg stanovništva koje oni predstavljaju. No nemoguće je kvantificirati omjer u kojem su primjenjiva na to šire stanovništvo ili određenu podskupinu. **Vrijednost kvalitativne analize prije svega je u utvrđivanju raspona relevantnih gledišta i iskustava te razmatranja koja su u njihovoj osnovi.** U skladu s tim, **zaključke sadržane u ovom dokumentu ne treba smatrati statistički reprezentativnima za gledišta i sklonosti stanovništva o kojem je riječ.** Osim toga, premda izvješće uključuje komentar o očitim razlikama u gledištima i sklonostima zasnovanima, na primjer, na dobnoj skupini i zemljopisnom području, i te razlike treba smatrati samo okvirnima. Drugim riječima, one mogu ukazati na to da određena gledišta i sklonosti prevladavaju u određenim dobnim skupinama, državama ili društvenim skupinama.

Pregled najvažnijih zaključaka

Pojam europejstva

Radi stvaranja konteksta za stajališta o temama koje bi se mogle naći na budućim euronovčanicama, svaka fokusna skupina započela je s raspravom o tome što sudionicima znači biti Europljanin. U skupinama su se spontano pojavile četiri glavne kategorije asocijacija:

- **putovanje odnosno slobodno kretanje osoba unutar Europe**
- **euro ili jedinstvena valuta u Europi**
- **liberalne vrijednosti kao što su sloboda, solidarnost i jednakost**

¹ tema: temeljni središnji predmet ili pojam koji se ponavlja i kojim se postiže dosljednost dizajna skupa novčanica

² motivi: slike kojima se razvija ili predstavlja tema i koje za svaki apoen mogu biti različita oblika

³ zajednički elementi dizajna: slike ili simboli koji nisu povezani s temom, ali se nalaze na novčanicama zbog praktičnih razloga i kako bi prikazali europski identitet

- **kulturni aspekti kao što su raznolikost jezika i kultura u Europi te zajednička europska povijest.**

U svakom slučaju, europejstvo se uglavnom tumačilo kroz prizmu osobnih vrijednosti te svakodnevnih kulturnih iskustava i područja zanimanja, a ne pozivanjem na europske institucije i zakonodavstvo EU-a. **Važno je napomenuti da se europejstvo povezivalo s jedne strane s osjećajima i shvaćanjima jedinstva, zajedničkih vrijednosti i zajedničke povijesti (dakle, onog što povezuje Europljane), a s druge strane s poštovanjem raznovrsnosti kultura i jezika koji čine Europu (dakle, onog po čemu se Europljani razlikuju).**

Podsjećanje na sadašnju seriju euronovčanica (serija Europa) i zapažanja povezana s njom

Općenito govoreći, sudionici su se samo u ograničenoj mjeri uspijevali prisjetiti sadašnje serije euronovčanica. To je osobito vrijedilo za mlađu populaciju i sudionike koji su skloniji kartičnom ili digitalnom plaćanju.

Kada ih se podsjetilo da je tema sadašnje serije „razdoblja i stilovi u Europi”, **sudionici su imali različite reakcije, u rasponu od vrlo pozitivnih preko neutralnih do prilično negativnih.** Sudionicima s pozitivnim reakcijama tema i povezani motivi bili su estetski privlačni i primjereni za euronovčanice jer prikazuju ključan element europske kulturne povijesti, koji se odnosi na sve države članice. Također su spontano upućivali na „neutralnost” teme. Kada je riječ o negativnijim reakcijama, nekim je sudionicima ta povijesna tema bila „staromodna” ili „nezanimljiva” dok su drugi smatrali da je neutralnost svojstvena dizajnu „bezlična” ili „dosadna”. Neki su pak imali osjećaj da tema i motivi nisu „smisleni” ili izrazito europski.

Rijetki su se sudionici mogli poistovjetiti ili emocionalno povezati sa sadašnjim novčanicama. Razmišljajući o tome, općenito su pozdravili namjeru izmjene novčanica, smatrajući to prilikom za stvaranje privlačnijih, dojmljivijih novčanica.

Opća razmatranja povezana s mogućim temama i motivima za buduće euronovčanice

Kada se od njih zatražilo da razmisle o mogućim novim temama za buduće euronovčanice i usporedno ih ocijene, sudionici su često spontano upućivali na određene kriterije koje su smatrali važnima. Rekli su, na primjer, da bi **svaka buduća tema trebala biti važna i buditi pozitivne osjećaje u cijeloj Europi, naglašavati jedinstvo i različitost država članica, biti lako prepoznatljiva i privlačno dizajnirana.** Ključnom su ocijenili i opću prihvatljivost teme te lakoću njezina prikaza na novčanicama. Nešto manje spontano izražavali su se o pitanjima koja više ovise o osobnim stajalištima, na primjer o mjeri u kojoj neka tema može kod građana pobuditi osjećaj ponosa.

Kada je riječ o motivima koji predstavljaju teme, sudionici su u pravilu smatrali da bi ti motivi trebali biti lako prepoznatljivi i prihvatljivi, odnosno da bi trebalo izbjegavati moguće kontroverzne, sporne ili uvredljive motive koji sadržavaju kulturne stereotipe ili imaju vjerske, političke ili ideološke konotacije. Osim toga, sudionicima su se neosporno svidjeli simbolični motivi, posebno oni koji simboliziraju jedinstvo ili vrijednosti EU-a. No katkad im je bilo teško navesti motive koji po njihovu mišljenju ispunjavaju navedene kriterije ili koji bi bili prepoznatljivi i općeprihvaćeni. Kao što je navedeno u nastavku, zbog toga su sudionici katkad pokazivali sve manje sklonosti za neke teme tijekom rasprave.

Sudionici su često izjavljivali da bi bili **sretni, čak ponosni, kada bi na euronovčanicama ugledali motiv iz svoje države,** koji bi predstavljao širu, zajedničku temu. Zato se često raspravljalo o činjenici da je broj apoena euronovčanica ograničen, zbog čega je ograničen „prostor” za predstavljanje različitih država članica, pa se ukazala potreba za primjenom drukčijeg

pristupa, poput odabira **motiva koji su regionalni ili koji na drugi način nadilaze nacionalne granice**. Međutim, nisu svi sudionici bili spremni na kompromis o ideji nacionalnih motiva. To je posebno došlo do izražaja u Bugarskoj i Portugalu, u kojima je usredotočenost na takve motive djelomično povezana s potrebom tih država da se u odnosu s partnerima iz EU-a osjećaju jednako vrijednima. U vezi s tim dizajn budućih euronovčanica smatrao se potencijalnim alatom kojim bi se državama članicama omogućila veća jednakost.

Poželjne teme i motivi za buduće euronovčanice

Sudionici su predložili nove teme i pripadajuće motive u rasponu od tema koje su tradicionalno povezane s novčanicama i kovanicama, uključujući portrete uglednika, elemente iz prirode, spomenike, povijesne događaje, znanost i oblike prijevoza, do suvremenijih tema poput svemira, moderne umjetnosti, popularne hrane i pića i sportskih natjecanja. Prilično često spominjale su se i apstraktnije ili konceptualne teme poput vrijednosti (na primjer, sloboda, jednakost i demokracija), raznolikosti, kulture i održivosti.

I dok su neke teme pojavljivale samo u prijedlozima jedne do dvije fokusne skupine ili pojedinaca, **velika većina tema ponavljala se** ili je bila blisko povezana s ostalim prijedlozima. Štoviše, **podudarnost predloženih tema bila je zapanjujuće visoka među sudionicima iz četiriju dobnih skupina i iz različitih država**.

Kada se to od njih tražilo, sudionici su relativno lako odabrali temu kojoj daju prednost među temama koje su predlagali i o kojima su raspravljali u svojoj fokusnoj skupini. Na razini država time su skraćeni početni popisi predloženih tema jer su neke teme u potpunosti odbačene ili je ocijenjeno da se preklapaju s drugim temama. Na primjer, uočeno je da se povijesne i znanstvene teme katkad preklapaju s temom portreta ili obratno, pa su one objedinjene u jednu temu. Teme kojima su sudionici najčešće davali prednost u postupku izražavanja poželjnih tema u svakoj fokusnoj skupini bile su:

- **priroda**
- **spomenici i znamenitosti**
- **portreti**
- **europske vrijednosti**
- **znanost i napredak**
- **umjetnost.**

Međutim, tijekom rasprava stajališta o poželjnim temama donekle su se mijenjala. Porasla je popularnost tema koje se smatraju neutralnima, posebno prirode i europskih vrijednosti, a smanjila se potpora temama koje su već izazivale rasprave, posebno spomenicima i znamenitostima te u manjoj mjeri portretima zbog razloga koji se spominju u nastavku.

Priroda

Teme koje se odnose na prirodu bile su najčešće predlagane u svim fokusnim skupinama. Sudionici su u više navrata opisivali prirodu kao „neutralnu”, „sigurnu” ili „neopterećujuću” **temu koja vjerojatno neće izazivati prijepore. Osim toga, za temu prirode sudionici su isticali i da „nema granica” ili da je „univerzalna”,** pa se s njom mogu lako poistovjetiti svi Europljani. U tom smislu, neki sudionici smatrali su i da ta tema ima posebno simbolično značenje jer je EU zajednički teritorij prema kojem bi svi građani država članica mogli osjećati pripadnost. Sudionici su smatrali i da su teme povezane s prirodom toliko popularne zbog estetske vrijednosti i općeg „raspoloženja” koje bi mogle donijeti budućim novčanicama. U nekim državama sudionici su naveli i da bi teme povezane s prirodom mogle biti prilika da se na budućim novčanicama istakne pitanje zaštite okoliša. Predloženi prirodni motivi podijeljeni su u četiri glavne kategorije: krajolici (posebno planine), vodotokovi i porječja, cvijeće, biljke i drveće te životinje i ptice.

Spomenici i znamenitosti

Među sudionicima bilo je rašireno mišljenje da su **povijesni spomenici i znamenitosti ključan i lako prepoznatljiv element europskog kulturnog identiteta** te da bi zato bili vrlo pristupačne i prepoznatljive teme za novčanice. Sudionici su u više navrata izjavljivali da su spomenici i znamenitosti simboli ne samo razvoja Europe, već i njezine otpornosti i njezinih vrijednosti, što su aspekti koji dodatno ujedanjuju Europljane. Istodobno, sudionici su u manjem broju fokusnih skupina spontano prepoznali potencijalne poteškoće pri odabiru motiva koji bi predstavljali te teme. Prvo, sudionici su upozorili da se spomenici i znamenitosti katkad povezuju s prošlim sukobima ili tragedijama i da bi zato mogli imati negativne konotacije za neke skupine građana ili ih čak vrijeđati. Drugo, istaknuli su moguće poteškoće pri odabiru spomenika ili znamenitosti koji bi učinkovito predstavljali sve države europodručja. Ipak, sudionici su najčešće isticali motive za teme spomenika i znamenitosti poput određenih povijesnih građevina, dvoraca i znamenitosti, vjerskih građevina, mostova, muzeja i galerija te zgrada institucija EU-a u Bruxellesu i Strasbourgu.

Portreti

Potreti su se pojavili kao **popularna tema sami po sebi, ali i kao motivi povezani s nekoliko drugih tema**, posebno sa znanošću i napretkom, umjetnošću, poviješću i sportom. Naime, sudionici su često bili skloni novčanicama koje prikazuju **istaknute ličnosti koje su imale ključnu ulogu u izgradnji ili oblikovanju današnje Europe** i europskog identiteta. Prijedlozi za motive portreta podijeljeni su u pet glavnih kategorija: glazbenici i skladatelji; povijesne ličnosti, uključujući utemeljitelje Europe; znanstvenici; filozofi i pisci te umjetnici. Većina tih kategorija nije bila pretjerano kontroverzna, što nije bio slučaj s povijesnim ličnostima. Kada je riječ o povijesnim ličnostima, sudionici su istaknuli **da bi neki vođe ili povijesne ličnosti kod različitih skupina građana mogli pobuditi različite asocijacije te da zato nisu univerzalno prihvatljivi kao motivi**. Takvo je stajalište nakon iznošenja privuklo pozornost relevantnih fokusnih skupina i često dovodilo do zaključka da je najbolje izbjegavati te ličnosti i da je bolje dati prednost pojedincima koji univerzalno uživaju slavu i ugled, poput velikih umjetnika ili pisaca.

Europske vrijednosti

Sudionici koji su bili skloni temama u toj kategoriji često su isticali da je **Europa sinonim za vrijednosti poput jedinstva, mira, demokracije, ljudskih prava, slobode, jednakosti te poštovanja različitosti i inkluzivnosti**. Osim toga, tvrdili su da te vrijednosti nadilaze granice država i društvene hijerarhije i tako ujedanjuju ili povezuju Europljane i pružaju im zajednički identitet. Neki sudionici nastojali su i istaknuti da su te vrijednosti izravno važnije za svakodnevicu građana od ostalih popularnih tema, poput spomenika ili istaknutih ličnosti, jer vrijednosti učinkovito određuju njihov način života. Bilo je vidljivo da su navedene vrijednosti postale još važnije sudionicima nakon ruske invazije na Ukrajinu, koja je započela i nastavila se tijekom rada skupina i koju su sudionici doživjeli kao prijetnju demokraciji i slobodi. Broj fokusnih skupina koje su razmišljale o uvrštavanju europskih vrijednosti u uži izbor bio je znatno veći od broja skupina koje su to uistinu učinile jer su mnoge skupine na kraju zaključile da su te teme odveć apstraktne da bi ih se prikazalo na novčanicama.

Iako je sudionicima često bilo teško prevesti vrijednosti u konkretne motive, iskristalizirale su se tri glavne vrste motiva: bijela golubica kao simbol slobode i mira, ljudi koji se drže za ruke ili grle kao simbol solidarnosti, demokracije, jedinstva i povezanosti te ruke (na primjer, ruke u krugu, ispružene ruke, rukovanje) kao simbol suradnje, solidarnosti, zajedništva i jednakosti. Među ostalim motivima koji su se spominjali bili su personifikacija pravde u liku žene; vaga kao motiv ljudskih prava, jednakosti i poštovanja; znak mira; otvorene granice ili prepreke kao motivi slobode; te motivi zajedništva i inkluzivnosti poput ljudi koji stoje u skupini i zemljovida Europe s europskim zastavama.

Znanost i napredak

Sudionici koji su zagovarali tu temu isticali su da je **Europa tijekom povijesti bila kolijevka brojnih izuma, otkrića i tehnološkog napretka** koji su imali globalni doseg i utjecaj. Naglašavali su i da bi te teme na novčanicama mogle imati važnu ulogu u obrazovanju građana o europskim postignućima i poticati ih da više nauče. Kategorije motiva koje su sudionici najčešće predlagali bile su europski izumi i otkrića, posebno tehnološka postignuća na području prijevoza i energije,

svemirska tehnologija i astronomija, medicinska otkrića i tehnologije, otkrića u fizici, alati i tehnologije na području rada i industrije te telekomunikacijske tehnologije. Često se predlagalo i da bi motivi mogli prikazivati određene znanstvenike, izumitelje ili istraživače. Međutim, kao i u slučaju teme portreta, malen broj sudionika postavio je pitanje treba li prikazati određene znanstvenike ili izumitelje zbog podjela koje bi mogli izazvati ili zbog toga što bi se važnost koja se pripisuje njima ili njihovim izumima mogla promijeniti tijekom vremena ili u različitim državama.

Umjetnost

Teme na području umjetnosti češće su bile u užem izboru na jugu i zapadu Europe nego u ostalim njezinim dijelovima. Sudionici koji su davali prednost tim temama opisivali su **umjetnost kao jednu od najjačih, najglasovitijih i najposebnijih vrijednosti Europe**. Kao i u slučaju tema prirode te spomenika i znamenitosti, sudionici su smatrali da bi umjetničke teme na novčanicama mogle pobuditi interes i znatiželju građana i potaknuti ih da doznaju gdje su velika djela nastala ili gdje ih mogu vidjeti. Na praktičnoj razini sudionici su smatrali i da su umjetničke teme, gotovo po svojoj definiciji, estetski vrlo privlačne kao element dizajna novčanica. Predloženi umjetnički motivi uključivali su važna umjetnička djela, slikare i kipare, povijest umjetnosti i različite stilove, ples i plesače, građevine i arhitekturu te glazbene instrumente i žanrove. Sudionici su često pristupali raspravi o umjetničkim motivima inkluzivno, usredotočujući se na način na koji su motivi predstavljeni i na koji kombiniraju različite teme ili države. Isticali su primjere umjetnika poput Leonarda da Vinci, koji simbolizira umjetnost, znanost i izume, antičkih kipova, koji su asocijacija umjetnost, povijest i civilizacijske vrijednosti, slika krajobraza, koje spajaju umjetnost i prirodu te umjetničkih motiva, koji zastupaju različite države.

Ostale prilično popularne teme

Ostale prilično popularne teme koje su se spominjale u fokusnim skupinama, iako rjeđe nego prethodno navedene, uključivale su povijest ili povijesne događaje, običaje i tradiciju, hranu, piće i gastronomiju, kulturu, okoliš i održivost, zemljovide i geografiju, sport, jezike, zastave država članica te prijevoz i putovanja. Teme koje su se u usporedbi s njima spominjale rjeđe, odnosno samo u jednoj fokusnoj skupini ili dvjema fokusnim skupinama, uključivale su obrazovanje, religiju, obitelj, javne i socijalne usluge te poruke/tekstove.

Zajednički elementi dizajna⁴

Kada je riječ o temi i motivima sadašnjih euronovčanica, prepoznavanje zajedničkih elemenata dizajna općenito je bilo prilično slabo. Sudionici su često izjavljivali da nikad ne primjećuju te elemente ili ne obraćaju pozornost na njih. Na izravno pitanje sudionici su odgovarali da postoji previše zajedničkih elemenata dizajna, zbog čega cijeli dizajn novčanica izgleda pretrpano i odveć „kičeno”. To je mišljenje potkrijepljeno dojmom da se neki elementi nepotrebno ponavljaju, posebno zastava Europe i zvijezde u krugu.

Svi su se složili da su najvažniji zajednički elementi dizajna:

- **zvijezde u krugu**
- **europska zastava**
- **zemljovid Europe**
- **simbol valute €**
- **naziv valute „euro” na trima pismima**

zato što su ti elementi lako prepoznatljivi, prihvatljivi i korisni.

Sudionici su kao najmanje važne elemente doživjeli portret Europe, potpis predsjednika ili predsjednice ESB-a te, u manjoj mjeri, ostale elemente poput znaka koji označava zaštitu autorskih prava ili ESB-ov akronim na svim jezicima. Sudionici nisu dobro poznavali portret Europe niti su ga povezivali s konceptom Europe ili europskim identitetom. Za potpis predsjednika ili

⁴ Zajednički elementi dizajna jesu slike ili simboli koji nisu povezani s temom, ali se nalaze na novčanicama zbog praktičnih razloga i kako bi prikazali europski identitet.

predsjednice ESB-a i ostale administrativne elemente isticali su da ih teško vide i razumiju te da nemaju posebnu funkciju.

Na izravno pitanje sudionici su ponudili neke prijedloge **novih zajedničkih elemenata dizajna**, uključujući dodavanje dijelova teksta Europske konvencije o ljudskim pravima ili himne Europe, sliku Europskog parlamenta ili zastava svih država članica EU-a. Bilo je prijedloga i da se postojeći zemljovid Europe na novčanicama zamijeni zemljovidom država europodručja te da se smanji broj akronima ESB-a.

Ostali prijedlozi za buduće euronovčanice

Od sudionika se tražilo da navedu druge čimbenike koji bi, po njihovu mišljenju, trebali imati važnu ulogu u budućem dizajnu euronovčanica. Sudionici su spremno naglašavali da bi dizajn novčanica trebao biti **jednostavan i nepretrpan te raznobojan, živahan i privlačan**. Neki su naglašavali i važnost primjene kontrastnih boja za označavanje različitih apoea euronovčanica kako bi ih se lakše razlikovalo. U nekoliko fokusnih skupina sudionici su smatrali da je važno zadržati sadašnje kontrastne boje jer su se ljudi na njih već naviknuli. Predlagalo se i da bi novčanice trebale imati obilježja prema kojima bi slijepi i slabovidni mogli lakše razlikovati različite apoeone, poput elemenata Brailleova pisma ili neravnih rubova.

Osim toga, sudionici su predložili da euronovčanice budu manje i jednake veličine kako bi lakše stale u novčanik. Neki sudionici predložili su i da se novčanice izrađuju od materijala na bazi plastike jer bi tako bile trajnije. Ostali su, pak, naglašavali važnost upotrebe održivih materijala.

U nekoliko država sudionici su naglašavali potrebu za kontinuiranim sudjelovanjem javnosti u donošenju odluka o dizajnu budućih euronovčanica kako bi se povećala vjerojatnost da konačni dizajn bude općeprihvaćen.

Zaključci

Na najosnovnijoj razini **istraživanje je pokazalo postojanje predvidljivih poteškoća pri odabiru dizajna koji bi bio općeprihvaćen u svim državama članicama i među različitim skupinama građana**. Jedna od poteškoća odnosi se na različita i, u određenoj mjeri, suprotna očekivanja uočena u fokusnim skupinama. S jedne strane, sudionici su isticali da bi se dizajn trebao voditi načelima univerzalnosti i inkluzivnosti, dok su s druge strane izražavali snažnu potrebu za isticanjem različitosti država članica u sklopu EU-a, bilo da je riječ o materijalnim dobrima, kulturi ili doprinosu EU-u i njegovim vrijednostima.

Ipak je među sudionicima svih nacionalnosti i dobnih skupina na najveće odobravanje naišlo sljedećih šest tema: **priroda, spomenici i znamenitosti, portreti, europske vrijednosti, znanost i napredak te umjetnost**. Među navedenim temama priroda i europske vrijednosti isticali su se kao teme koje su najprihvatljivije i najmanje kontroverzne i zato je njihova popularnost tijekom rasprava samo rasla. Sudionici su smatrali da su ostale relativno popularne teme, poput spomenika i znamenitosti, portreta i povijesti, rizičnije i izazovnije u smislu utvrđivanja motiva koji bi bili prepoznatljivi i prihvatljivi diljem Europe.

Istodobno, rasprava o mogućim temama, a još više o pripadajućim motivima, otkrila je **jasna preklapanja nekih tema**. Sami sudionici katkad su isticali mogućnost kombiniranja različitih tema u istom dizajnu, poput prirode i održivosti, portreta i znanosti i/ili povijesti, znanosti i povijesti, umjetnosti i povijesti, umjetnosti i prirode, europskih vrijednosti i održivosti ili europskih vrijednosti i jezika.

Sudionici su za svaku od svojih omiljenih tema odabrali brojne različite motive unatoč tome što im je taj zadatak katkad bio izazovan zbog prethodno navedenih razloga. Zajednička temeljna obilježja poželjnih motiva uključivala su **ljepotu ili veličanstvenost i aluzije na veličinu Europe** u smislu njezina materijalnog kulturnog naslijeđa ili doprinosa ili pak **snažan karakter** u smislu

njezinih vrijednosti i dinamizma. Sudionici su smatrali i da je **prepoznatljivost** motiva vrlo važna te su je doživljavali gotovo kao preduvjet poistovjećivanja s novčanicama.

Kada je riječ o drugom cilju istraživanja, odnosno razumijevanju stajališta i preferencija o **zajedničkim elementima dizajna** druge serije euronovčanica, jasno je utvrđeno da sudionici daju prednost određenim elementima dizajna koji su prethodno opisani. Međutim, jednako je važno, ako ne i važnije, ono što je istraživanje pokazalo o načinu na koji sudionici procjenjuju zajedničke elemente dizajna u općenitijem smislu. Sudionici su najvažnijima ocijenili elemente koje smatraju **lako prepoznatljivima, prihvatljivima i funkcionalnima** i stoga bi ti kriteriji mogli služiti kao djelomični parametri za određivanje budućih zajedničkih elemenata dizajna.

Struktura izvješća

Sljedeći odjeljak izvješća sadržava detaljan opis konteksta istraživanja i metodologiju koja se primjenjivala. U drugom odjeljku razmatraju se opći koncepti sudionika u kontekstu europejstva. U trećem odjeljku razmatraju se njihovi doživljaji i prepoznavanje sadašnje serije euronovčanica a u četvrtom odjeljku opisuju se teme i motivi kojima sudionici daju prednost za buduće euronovčanice. U petom odjeljku opisuju se preferencije sudionika u vezi sa zajedničkim elementima dizajna a u šestom odjeljku iznose se ostala razmatranja koja su sudionici smatrali važnima za dizajn budućih euronovčanica. U sedmom odjeljku iznose se glavni zaključci istraživanja. Dodatne informacije nalaze se u prilogima.